

Nieuwsbrief CAN-DO-IT project: Kringlooplandbouw in Noord-Nederland

Met de voet aan de grond

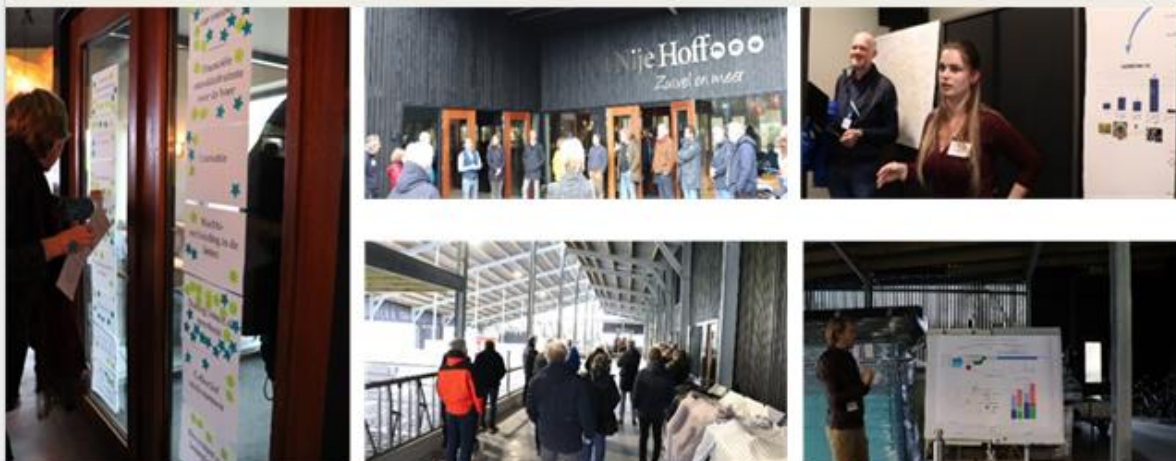
Sinds december heeft het project niet stilgezeten en hebben we het contact met de regio gezocht. Het projectteam heeft begin februari een veldbezoek aan Noord-Nederland gebracht. Na online bijeenkomsten en interviews met belanghebbenden voelde het heel goed om als projectteam daadwerkelijk voet aan de grond te zetten. De vier PhD projecten zijn volop in ontwikkeling en de eerste presentaties op conferenties zijn gegeven. Ook hebben we twee workshops kunnen houden in Noord-Nederland. In deze nieuwsbrief blikken we terug op een succesvol half jaar én kijken we vooruit naar de rest van 2022.

Terugblik

Bezoek van het kernteam aan regio Noord-Nederland

Op 1 februari zijn we met het projectteam vanuit Wageningen in alle vroegte naar het noorden vertrokken. We hebben eerst een bezoek gebracht aan [Gebiedscoöperatie Westerkwartier](#) waar we meer te horen hebben gekregen over o.a. de Food Factory, de Natuurvleescoöperatie Westerkwartier en andere projecten waar ze aan werken en de werkwijze die ze hanteren. Daarna hebben we een bezoek gebracht aan een agrarisch bedrijf dat deelneemt aan de Natuurvleescoöperatie en hebben we van de melkveehouder gehoord hoe de coöperatie in zijn werk gaat, welke belemmeringen ze momenteel ervaren en welke kansen er zijn. We hebben daarna bij [de Eettuin](#) - naast de Kruidhof (de hortus van Fryslân) - van een heerlijke lunch genoten van producten uit reststromen, verzorgd door Theo Jansma van de [Verspillingsmarkt](#). Als laatste hebben we een bezoek gebracht aan het bedrijf van Theo Mulder ([Mulder Agro B.V.](#)) en we hebben een kijkje kunnen nemen bij verschillende projecten waar Theo aan werkt, zoals Bokashi als verwerkingsmethode van groenstromen en als bodemverbeteraar.

CAN-DO-IT workshopserie

Workshop 'Huidige Staat'

15 februari 2022

Stadsboerderij 't Nije Hoff in Emmen

Workshop 'Toekomstbeelden'

17 mei 2022

Annage in Earnewâld

Het CAN-DO-IT project heeft als doel om gezamenlijk met belanghebbenden transitiepaden te ontwikkelen door uitdagende circulaire toekomstbeelden te koppelen aan concrete handelingsperspectieven. Voor de workshops hebben we een diverse groep deelnemers uitgenodigd, die ieder uit een andere sector van het voedselsysteem komt. Zo bestaan de deelnemers uit producenten, toeleveranciers en verwerkers van agrarische producten, maar ook vertegenwoordigers van de financiële sector, de overheid en andere instanties en organisaties verbonden met de agri-food sector in Noord-Nederland.

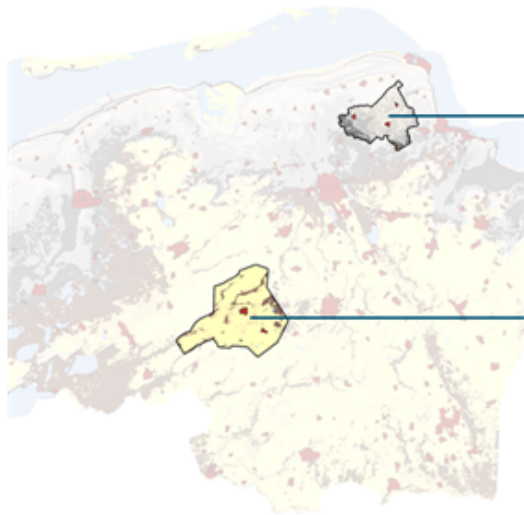
Het doel van de workshop 'Huidige Staat' was de deelnemers te informeren over het werk binnen de vier PhD projecten tot nu toe, een reflectie daarop te ontvangen en de eerste stappen te zetten richting het gezamenlijk creëren van toekomstbeelden voor kringlooplandbouw in Noord-Nederland. In de workshop 'Toekomstbeelden' hebben we gezamenlijk toekomstbeelden gecreëerd voor een circulair voedselsysteem in Noord-Nederland in 2050. De principes van kringlooplandbouw en het sociale fundament gebruikten we als randvoorwaarden bij de uitwerking van de toekomstbeelden.

Hier zijn de samenvattingen van de workshops [Huidige Staat](#) en [Toekomstbeelden](#) te vinden.

Impact van het project

De eerste resultaten krijgen vorm en de eerste posters zijn gepresenteerd en presentaties zijn gegeven. De PhDs zijn druk bezig de eerste papers af te ronden en ondertussen starten de activiteiten voor de volgende stappen binnen de projecten. Hieronder is een kort overzicht van de resultaten.

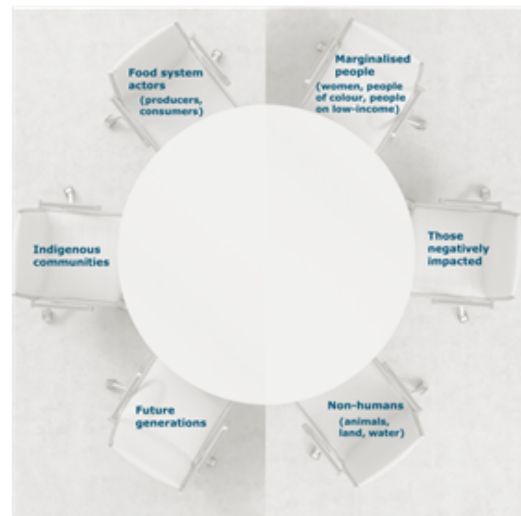

Biomassa- en nutriëntenstromen

Durk Tamsma heeft gewerkt aan het in kaart brengen van de huidige nutriëntenstromen in de regio. Hij richt zich voornamelijk op de akkerbouw en veehouderij en heeft voor vier componenten van het voedselsysteem – landbouw, verwerking & distributie, consumptie en afval – de in- en uitstromen bepaald. Zijn resultaten laten zien dat er een disbalans is tussen de in- en uitstromen van nutriënten in Noord-Nederland.

Rechtvaardige transitie

Annemarieke de Bruin heeft een conceptueel raamwerk ontwikkeld om de rechtvaardigheid van de transitie te analyseren. Zij gaat dit gebruiken om mensen in Noord-Nederland te vragen wie er erkent moet worden in de transitie van het voedselsysteem, welke kosten en baten ge(re)distribueerd moeten worden en naar wie, en hoe in Noord-Nederland beslissingen worden gemaakt over de transitie en door wie.

Kringlooplandbouw initiatieven in Noord-Nederland

Anne Hoogstra en Jelle Silvijs hebben 174 initiatieven in kaart gebracht die te maken hebben met kringlooplandbouw. Een subset daarvan hebben ze geïnterviewd en de informatie die ze daaruit hebben gehaald hebben ze gebruikt om een raamwerk te ontwikkelen waarmee kan worden gereflecteerd hoe diepgaand initiatieven zijn en wat het transformatieve potentieel van de maatregelen en innovatieve praktijken is.

Which CA initiatives
are there?

Vooruitblik tweede helft 2022

De volgende workshop van het CAN-DO-IT project zal plaatsvinden in 2023. Met een groep van ongeveer 30 belanghebbenden uit Noord-Nederland, die ook bij de eerdere workshops aanwezig waren, gaan we samen de toekomstbeelden analyseren en transitiepaden bedenken. Deze informatie biedt handelingsperspectieven om de transitie naar een circulair voedselsysteem te kunnen versnellen.

Naast deze interacties zullen de onderzoekers de komende maanden ook afzonderlijk met organisaties, bedrijven en individuen in de regio in gesprek zijn.

“ *Heb je vragen, opmerkingen, ideeën of nieuws over het project of over kringlooplandbouw in Noord-Nederland? Meld het dan via candoit@wur.nl”*

De CAN-DO-IT nieuwsbrief komt twee keer per jaar uit en bevat nieuws over de voortgang en het onderzoek binnen het CAN-DO-IT project dat wordt uitgevoerd door verschillende leerstoelgroepen van Wageningen University & Research.

Aanmelden >

U heeft deze nieuwsbrief ontvangen omdat u hebt meegedaan aan een evenement of workshop binnen het project, of u hebt aangegeven de nieuwsbrief te willen ontvangen.

[Afmelden](#) | [Privacy verklaring](#)